

prosinec 2024 / ročník 69

www.oss00.cz

 osstatorg

Uvnitř

Byla sjednána KDVS pro rok 2025

Nová témata svazového vzdělávání

Zasedal Výbor odborového svazu

Vážené kolegyně, vážení kolegové,

jsme na konci kalendářního roku, je adventní čas, kdy se obvykle zaměřujeme na zajištění co nejklidnějšího a nejhezčího prožití vánočních svátků a důstojný vstup do Nového roku.

Dovolte nám, abychom poděkovali členům orgánů odborového svazu, zástupcům jednotlivých sekcí v rámci odborového svazu a všem našim členům za aktivní přístup k projednávaným otázkám a řešení konkrétních úkolů v tomto pomalu končícím dramatickém roce.

Současně je třeba poděkovat všem zaměstnancům odborového svazu za jejich operativní a profesionální přístup k jednotlivým úkolům v této těžké době.

Všem přejeme klidné prožití svátků vánočních, hodně zdraví, štěstí a spokojenosti v následujícím roce 2025 a načerpání nových sil do další aktivní odborové činnosti ve prospěch všech zaměstnanců ve veřejné správě a službách v následujícím období.

Bc. Pavel Bednář, v. r.
předseda

Ing. Alena Gaňová, v. r.
1. místopředsedkyně

Mgr. Šárka Homfray, v. r.
2. místopředsedkyně

PF 2025

Veselé Vánoce a šťastný nový rok

Vám přeje

Vedení OS
státních orgánů a organizací

Alena Gaňová

Pavel Bednář

Šárka Homfray

Došlo k dlouho očekávanému podpisu KDVS.

Vše, co jste chtěli vědět o nové Kolektivní dohodě vyššího stupně, a báli jste se zeptat

Po více než půlročním vyjednávání premiér Petr Fiala a předsedové a předsedkyně pěti odborových svazů zastupujících státní zaměstnance a zaměstnankyně podepsali 11. prosince 2024 novou Kolektivní dohodu vyššího stupně pro rok 2025 (dále jen KDVS). Zastoupenými svazy jsou kromě OSS00 dále ČMOSA, OSZSP ČR, ČMOS PŠ a ASO.

**Anna Řídká,
Šárka Homfray**

O co jde?

Kolektivní dohoda vyššího stupně (KDVS) upravuje práva všech státních zaměstnanců a zaměstnankyň ve služebním poměru a stanoví bližší právní rámec pro sociální dialog mezi služebními úřady a odborovými organizacemi. Historicky první KDVS uzavřela vláda s odborovými svazy sdružujícími státní zaměstnance a zaměstnankyně 22. prosince 2015. Dosud platná KDVS vyššího stupně z roku 2021 byla dvakrát prodloužena a její účinnost trvá do 31. prosince 2024.

První návrh textu KDVS na rok 2025 a roky další, který jsme na jaře předložili vládní straně, vycházel právě z již dříve uzavřených kolektivních dohod vyššího stupně. Předním cílem totiž bylo udržet již dojednanou úroveň práv státních

zaměstnanců a zaměstnankyň. A právě takového cíle se smluvním stranám nakonec podařilo docílit. Nová KDVS tak i nadále obsahuje např. 5 dnů indispozičního volna, očkování a odměny k životním a služebním výročím v dosavadní výši.

Jaké změny a novinky ale můžeme s novou KDVS očekávat v příštím roce?

V rámci zkvalitnění digitalizace agend vykonávaných státními zaměstnanci a zaměstnankyněmi se nově ustanovuje podíl odborové organizace na jejich plánování, vývoji a zavádění včetně aktualizace. Zároveň služební úřady umožní dotčeným státním zaměstnancům a zaměstnankyněm testovat systémy či aplikace ve zkušebním provozu (viz čl. 2 odst. 6). Zkrátka jasné: Stop digitalizaci způsobem „o nás bez nás“.

Velkým úspěchem je větší transparentnost v systemizaci. Součástí návrhu systemizace služebních úřadů bude informace o projednání s odborovou organizací. Nová KDVS stanovuje její základní obsahové náležitosti. Podrobnější formální a obsahové náležitosti potom stanoví služební předpis nejvyššího státního tajemníka, který bude v tomto smyslu v nejbližší době aktualizován (viz čl. 3 odst. 5).

Dalším krokem je dobrovolnická činnost bez krácení platu. Služební úřady poskytnou státním zaměstnancům či zaměstnankyněm na platu nekrácené volno k výkonu dobrovolnické činnosti, kterou služební úřad přímo organizuje, nebo se s ní ztotožňuje. Na podnikové úrovni pak bude možné dojednat podrobnosti, včetně případného rozsahu.

Nechybí ani opatření v oblasti psychohygieny. Pro efektivní psychosociální

Za OSS00 podepsal dohodu předseda Pavel Bednář.

Pro psychosociální podporu zaměstnanců a zaměstnankyň budou zajištěny odpovídající podmínky

podporu zaměstnanců a zaměstnankyň budou zajištěny (podle provozních možností služebních úřadů) odpovídající podmínky včetně metodiky prevence šikany a bezplatné přístupné psychosociální poradenství (viz čl. 12 písm. i)). Toto ustanovení považujeme s ohledem na dotazy, které nám základní organizace často zasílají, jako potenciálně velmi přínosné a budeme usilovat o aktivní zapojení do jeho naplňování.

Pak je tu garance příspěvku na stravování. Podařilo se vyjednat závazek služebních úřadů, aby na stravování státních zaměstnanců a zaměstnankyň vyčlenili prostředky podle svých možností, a to ať už z provozních prostředků úřadu nebo z Fondu kulturních a sociálních potřeb (viz čl. 13 odst. 2).

Tzv. „pojistka platnosti“ zajistí automatickou prolongaci KDVS nejvýše na čtyři roky – prodloužena může být až o jeden rok déle, než jak tomu bylo u dohod předchozích.

V rámci kolektivního vyjednávání se odborům podařilo také otevřít otázku parkování. Toto téma sice s ohledem na nezbytnost zákonné úpravy nebude explicitně upravovat KDVS, od zástupce Ministerstva financí však máme alespoň příslib, že bezúplatné parkování (v rozsahu několika k tomu vyčleněných parkovacích míst v místě sídla služebního

úřadu) pro státní zaměstnance a zaměstnankyně bude zapracováno jako nový funkční požitek do příslušných předpisů jejich novelizací.

Co vás zajímá

Jak reaguje KDVS na nové ustanovení služebního zákona, které omezuje kolektivní vyjednávání na podnikové úrovni?

Vámi zmiňované omezení kolektivního vyjednávání na podnikové úrovni vyplývá z ustanovení § 143 odst. 4 ZSS, které nabylo účinnosti 1. srpna tohoto roku, a které zní: „K ujednání kolektivní dohody podle odstavce 2 písm. a), které upravuje práva státních zaměstnanců a práva a povinnosti stran této dohody v jiném rozsahu než kolektivní dohoda podle odstavce 2 písm. b), se nepřihlíží.“ Přestože jsme s přijetím tohoto ustanovení za odbory nesouhlasili, § 143 odst. 4 odpovídá dlouhodobému přístupu sekce pro státní službu, která se snaží eliminovat „kanibalizaci“ mezi jednotlivými služebními úřady rozdílnými výhodami.

Jelikož jsme se v praxi už setkali s tím, že je tendence vykládat toto nové ustanovení extenzivně, tedy tak, že v kolektivních dohodách na jednotlivých úřadech nesmí být vůbec nic, co není v KDVS, dojednali jsme do textu nové KDVS pro rok 2025 výkladové ustanovení čl. 1 odst. 4, které jasně říká, že nemožnost překročení se týká pouze těch benefitů, které jsou v KDVS „množstevně“ vymezeny (např. počtu sick days), ale nikoli toho, co KDVS neupravuje (tedy např. garantovaný home office apod.). Tady si odborové organizace na úřadech mohou sjednat cokoli, na čem bude se služebním úřadem shoda.

Podařila se v KDVS vyjednat úprava FKSP či možnost čerpání větší podpory pro zaměstnanecké stravování?

Článek 13 nové KDVS pro rok reaguje na zrušení vyhlášky č. 114/2002 Sb., o fondu kulturních a sociálních potřeb, ve znění

Zveřejňujeme osobní vánoční poděkování za pomoc při povodních

Rozhodli jsme se mimořádně zveřejnit jeden z dopisů, které nám chodí. Rádi bychom se touto cestou podělili o milé poděkování za finanční pomoc v složité popovodňové situaci. V řešení dopadů povodní jsme se řídili naší stálou zásadou „kdo rychle dává, dvakrát dává“. Doufáme, že zveřejnění tohoto vzkazu bude i pobídkou pro další členy a členky, aby se neváhali obrátit na odborový svaz, pokud se octnou ve složité situaci.

Psaní je krátké, ale samo o sobě nese pravou podstatu vánočních svátků: solidaritu, sounáležitost a vděčnost...

Chci Vám tlumočit velké poděkování od našich členů a členek, kteří byli postiženi povodní a v těchto dnech již obdrželi finanční částku z odborového svazu. Byli mile překvapení vysokou částkou pomoci a váží si toho, že je jejich odborová organizace podpořila.

Poděkování patří jak komisi, která žádosti posuzovala, tak i IPC pracovníkovi, který měl s množstvím žádostí určitě hodně práce a jejich vyřízení proběhlo velmi rychle.

Mějte krásné svátky prožité v klidu a radosti.

**S pozdravem
za odboráře MÚ Bohumín
Martina Krystyanová**

pozdějších předpisů, a stanoví závazek strany dohody postupovat tak, aby bylo pro státní zaměstnance a zaměstnankyně čerpání z FKSP co nejméně administrativně náročné, a aby se strany v rámci veškerých procesů nakládání s FKSP držely zákonem danými minimy.

Co se týká benefitu stravování, v rámci čl. 13 odst. 2 se podařilo vyjednat následující: „Státnímu zaměstnanci či zaměstnankyni se poskytne příspěvek na stravování ve výši odpovídající provozním a rozpočtovým možnostem služebního úřadu.“

Jak je to s povinným vázáním poloviny přídelu FKSP na produkty spoření na stáří?

Tuto problematiku neupravuje přímo KDVS, ale pochopitelně s kolektivním vyjednáváním úzce souvisí. Sněmovní tisk č. 700 obsahující zrušení povinného vázání je stále ještě v legislativním procesu, nicméně jeho projednávání Poslaneckou sněmovnou by mělo být v nejbližších dnech dokončeno.

► [Text KDVS na rok 2025 najdete na stránkách OSS00](#)

Protestní akce před Ministerstvem vnitra: „Situace bezpečnostních složek je kritická“

Radek Holodňák

Odborový svaz státních orgánů a organizací (OSSOO) důrazně upozorňuje na znepokojivý stav příslušníků a příslušnic bezpečnostních složek České republiky v oblasti jejich odměňování, pracovních podmínek a přehlcení administrativou. Stovky policistů a policistek, hasičů a hasiček, celníků a celnic a strážníků a strážnic městských policií se sešly před Ministerstvem vnitra, aby vyjádřily svou nespokojenost a požadovaly systémové změny.

„Vinou dlouhodobého podfinancování a ignorování problémů v bezpečnostních složkách se situace stala kritickou. Požadavky na systémové změny jsou jen nejen oprávněné, ale přímo nutné, pokud chceme v naší zemi zachovat bezpečnost,“ uvedl předseda OSSOO Pavel Bednář.

Neudržitelná situace v bezpečnostních složkách

Sliby ministra vnitra Víta Rakušana o zvýšení platů až o 2 500 korun a další 5% růst v příštích letech považují odborové svazy za nedostatečné. Pouze o 1500 korun totiž narostly tarify, o zbylou tisícikorunu byl navýšen stabilizační příspěvek příslušníků a příslušnic. Současná úroveň odměňování nezohledňuje náročnost, rizikovost ani odpovědnost, kterou příslušníci a příslušnice bezpečnostních složek denně nesou.

„Je nepřijatelné, aby policisté a policistky museli mít vedlejší zaměstnání nebo bydlet u rodičů, aby vůbec vyšli s penězi. Podobná situace spolu s dalšími negativními faktory vede k hromadným odchodům zkušených pracovníků a pracovnic, což v důsledku ohrožuje vnitřní bezpečnost státu,“ řekl Martin Havlíček, předseda sek-

Protestní akce se zúčastnil i předseda svazu Pavel Bednář.

ce policistů a zaměstnanců PČR při Odborovém svazu státních orgánů a organizací.

Demonstrace ukázala odhodlání, ale i frustraci

Demonstrace před Ministerstvem vnitra se zúčastnily stovky příslušníků a příslušnic bezpečnostních složek z celé republiky. Protestující svými transparenty, pískotem a hesly jasně vyjádřili svůj nesouhlas s dosavadní politikou vlády. Dav dokonce přivítal ministra vnitra bučením a výzvami k odstoupení.

„Všechny zaměstnané u bezpečnostních sborů a složek trápí dlouhodobě neutěšená situace. Jsme proto hrdi na to, že Metropolitní celnické odbory aktivně přispěly k celkově velice dobrému vyznění celé akce, že se především podařilo demonst-

rovat jednotu zaměstnanců a zaměstnanek bez rozdílu, do jakého resortu patříme, zda pod ministerstvo vnitra, spravedlnosti, anebo pod ministerstvo financí,“ uvedl předseda odborové organizace pražských celníků našeho svazu Jiří Jaroš.

Přestože ministr Rakušan naznačil, že je otevřen dialogu s odbory, zásadní řešení problému nenabídl. „Vítáme snahu ministra Rakušana o zřízení komise pro snížení administrativy, ale je potřeba, aby nezůstalo jen u slibů a slov. Situace je skutečně vážná – potřebujeme konkrétní kroky,“ uvedl Havlíček.

Odbory jsou připraveny pokračovat v nátlaku

OSSOO společně s ostatními odborovými svazy vyzývá vládu, aby přestala přehlížet problémy v bezpečnostních složkách a začala je řešit komplexně. Pokud nedojde k výraznému posunu v jednání, jsou odbory připraveny stupňovat protestní akce. „Naši prioritou je stabilizace bezpečnostních složek a zajištění důstojných podmínek pro ty, kteří denně chrání bezpečnost občanů. Bez rychlé reakce hrozí kolaps systému,“ varoval předseda OSSOO Bednář.

Odborový svaz státních orgánů a organizací nadále stojí pevně za příslušníky a příslušnicemi bezpečnostních složek a vyzývá veřejnost i politické představitele, aby si uvědomili vážnost situace.

Bezpečnost státu je prioritou nás všech. A všichni bychom se o ni nyní měli zasazovat.

Protestní akce se těšila i zájmu médií.

Výbor odborového svazu pravidelně zasedá dvakrát ročně.

Zasedal Výbor odborového svazu

Šárka Homfray

Ve čtvrtek 12. prosince 2024 proběhlo v sídle OSSOO 4. zasedání Výboru odborového svazu (VOS). Program zahrnoval kontrolu plnění usnesení, hospodaření a rozpočet provozního fondu, majetkové aktivity svazu a další body. Řízením zasedání byli pověřeni předseda svazu Pavel Bednář a obě místopředsedkyně, Alena Gaňová a Šárka Homfray.

Předseda svazu prezentoval zprávu o čerpání rozpočtu Provozního fondu ke dni 30. září 2024 a rovněž i návrh rozpočtu na rok 2025. Tento bod byl velmi živě a aktivně diskutován s ohledem na zajištění udržitelného financování aktivit svazu. Výbor následně návrh rozpočtu na rok 2025 schválil.

Podstatnou částí programu byly majetkové aktivity OSSOO, zejména aktuální situace ohledně spoluvlastnických podílů na nemovitém majetku v Českých Budějovicích, kde se jedná o odkupu podílu jiného vlastníka. Tato jednání budou pokračovat. Projednaly se i nutné investice

Řízením zasedání byl pověřen předseda a obě místopředsedkyně svazu.

do rekreačního zařízení SMRK v Lázních Libverda.

Výbor projednal i organizační otázky pro rok 2025, zejména návrhy termínů pro další zasedání VOS, P-VOS a Revizní komise. Zároveň bylo projednáno zastoupení OSSOO na Sněmu ČMKOS v roce 2025, včetně nominací zástupců a náhradníků a personální změny u zaměstnanců svazu.

Vedení OSSOO podalo souhrnnou zprávu o činnosti od posledního zasedání VOS. Součástí této zprávy byl zejména podrobný popis vyjednávání o platových

tarifech v roce 2024, prezentoval se i zásadní úspěch – podpis Kolektivní dohody vyššího stupně pro státní zaměstnance a zaměstnankyně. Dále byly podány informace o probíhajících legislativních aktivitách, inovacích ve vzdělávání členské základny a o naplňování komunikačních cílů odborového svazu. Zazněly i novinky ohledně členských benefitů. Výbor v závěru jednání jednak vyslovil poděkování vyjednávacímu týmu za přípravu a sjednání KDVS, jednak ocenil i celoroční práci vedení svazu.

Mikulášská besídka ukázala, že odboráři nezapomínají ve svých aktivitách ani na děti

Základní organizace při Úřadu práce Šumperk připravila dne 3. prosince 2024 pro děti svých zaměstnanců a zaměstnankyň tradiční Mikulášskou besídku. Přihlásilo se celkem 20 dětí, na které čekaly nejrůznější hry a soutěže. Děti si samy vyráběly papírové ozdoby na stromeček, Mikuláše z papíru. Ti nejmenší dostali Mikulášské omalovánky. A pro všechny, kteří dorazili, si organizátoři přichystali i malé občerstvení.

Dorazili samozřejmě také Mikuláš, Anděl – a pro případ, že by se na setkání vyskytly i vyložené zlobivé ratolesti, dostavili se při jistotě i tři čerti. Anděl činil, co mu v tradiční sestavě přísluší – s krásným úsměvem děti vychválil za všechno, co umí, čemu se rád věnuje, anebo za to, jak se dobře učí. Z této důvěryhodné autority je neopomněl rovněž mile pokárat za to, že mnohdy neposlouchají, neuklízí po sobě své věci

a tráví zbytečně moc času na tabletu nebo chytrém telefonu.

Děti recitovaly básničku a za odměnu inkasovaly tradiční Mikulášský balíček. A na závěr ještě výsledek odvěké otázky: vše nakonec dobře dopadlo, čerti si ani letos nikoho neodnesli.

Svatava Kamlerová

Na školeních a seminářích je také prostor pro sdílení zkušeností a dobré praxe.

Podzim ve znamení nových odborářských kurzů: Za odborovou práci efektivnější a atraktivnější

Radek Holodňák

V první polovině roku jsme vám, našim odborářům a odborářkám, rozeslali anketu, která se týkala vašeho zájmu o rozšíření vzdělávacích aktivit Odborového svazu státních orgánů a organizací. Těší nás, že bezmála 800 z vás nám poskytlo cenná data, na jejichž základě jsme se pustili do reformy našeho odborového vzdělávání.

Na příští rok pro vás připravujeme celou paletu nových kurzů, seminářů a workshopů, jejichž cílem je usnadnit vám vaši odborářskou práci, ale také přispět k vašemu profesnímu i osobnímu rozvoji. Letos na podzim jsme se pustili do pilotního testování některých z nich. A desítky z vás byly při tom!

Stanovy jako základ odborářské práce

Ještě koncem listopadu se čtyřicet odborářek a odborářů zúčastnilo nového školení zaměřeného na znalost a aplikaci

stanov našeho odborového svazu. Téma – na první pohled snad nezáživné – se ukázalo jako potřebné a leckdy i inspirativní. Jsme si vědomi toho, že valná většina z vás se práci pro odbory věnuje ve svém volném čase, proto vám chceme nabízet maximální možnou podporu pro to, abyste neměli žádné problémy při orientaci v náležitostech odborářských funkcí a funkcionářek a mohli jste řádně vykonávat svá práva, čerpat benefity i plnit své povinnosti.

Školení bylo rozděleno do několika tematických bloků, které přehledně pokryly klíčové oblasti pro účinné vedení základní organizace. První část byla věnována obecné orientaci ve stanovách OSSOO. Lektor Radek Holodňák podrobně vysvětlil hlavní body stanov, které definují práva a povinnosti základních organizací, jejich členů a členek, stejně jako funkcionářek a funkcionářů. Zvláštní důraz byl kladen na formální náležitosti vedení organizace a povinnosti vůči členské základně a svazu jako celku. Druhá část se pak zaměřila

na provázání stanov se souvisejícími dokumenty, jako jsou vnitřní předpisy, volební řády a finanční pravidla. Zúčastnění ocenili praktické příklady, které jim pomohly propojit teorii s každodenní praxí.

Závěrečná část školení pak byla věnována možnostem využití Podpůrného a sociálního fondu svazu. Důležitými tématy byly způsoby, jak efektivně prezentovat benefity členství při náboru nových členů a členek, a jak tyto nástroje zapojit do podpory těch stávajících. Diskuse mezi zúčastněnými poskytly cenné podněty a ukázaly, že sdílení zkušeností je klíčovou součástí vzdělávání.

Umělá inteligence pomáhá odborům

V úterý 3. prosince pak Radek Holodňák pilotoval další úplně nový seminář – tentokrát se věnoval především umělé inteligenci a práci s grafikou. Cílem akce bylo seznámit účastníky a účastnice s efektivním využitím generativních modelů a online nástrojů pro tvorbu obsahu a vizuální komunikaci.

Zúčastnění se nejprve seznámili s možnostmi využití chatbota ChatGPT, konkrétně pro tvorbu textů, návrhy obsahových strategií a řešení každodenních situací v rámci odborářské komunikace. Naučili se také chatbota využívat k zodpovídání otázek, které se týkají odborářské agendy či legislativy. Při praktických cvičeních měli možnost vyzkoušet si generování propagačních textů či pozvánek ale i analytickou práci s umělou inteligencí, vytváření formulářů a dotazníků, evidenčních tabulek apod. Nechali si také od umělé inteligence poradit, jak postupovat při kolektivním vyjednávání či v tom, jak by mohl vypadat návrh kolektivní smlouvy a jak ji co neefektivněji prosadit.

Druhý blok se soustředil na aplikaci Canva, jednoduchý a intuitivní nástroj pro tvorbu vizuálního obsahu. Účastníci a účastnice kurzu si vyzkoušeli, jak snadno lze pomocí šablon vytvořit profesionálně vypadající příspěvky, plakáty, letáky či prezentace. K tvorbě textů pro grafické materiály pak opět využili služeb umělé inteligence v podání ChatGPT. Zjistili tak, že s trochou praxe lze hravě vytvářet materiály, které mohou na pracovišti efektně i efektivně oslovit jejich kolegy a kolegyně či pomoci odborovým organizacím atraktivně promlouvat směrem k veřejnosti.

Kurz získávání nových členů

Další z workshopů se uskutečnil v pondělí 9. prosince. Jeho ústředním motivem bylo posílení odborových organizací a zvýšení angažovanosti členstva. Akce, kterou pro nás uspořádali kolegové a kolegyně z Central European Organising Centre (Středoevropské centrum pro odborové organizování), přitáhla motivovanou skupinku zástupců a zástupkyň nejružnějších odborových organizací, které se potýkají s výzvami, jako je úbytek členstva nebo potřeba zajištění silné pozice pro kolektivního vyjednávání.

Lektoři a lektorky workshop pojali jako soubor interaktivních aktivit zaměřených na to, jak může odborová organizace přitáhnout nové členy i členky a zlepšit aktivitu těch stávajících. Jakub Ort a Petra Žižková, zkušení organizátoři s dlouholetou praxí v sociálních hnutích, představili efektivní metody oslovování zaměstnanců a zaměstnankyň. Skupinové diskuse a praktické úkoly se zaměřovaly na kreativní přístupy k oslovení těch, kteří se zatím neangažují, a to nejen prostřednictvím tradičních kanálů, ale i novými, přitažlivějšími způsoby komunikace. Zúčastnění se učili nejen to, jak zapojit více lidí do odborů, ale i jak efektivně řídit kolektivní akce, které mohou odborářům a odborářkám pomoci prosadit jejich požadavky vůči zaměstnavateli.

Účastníci a účastnice workshopu se mohli přiučit od odborníků a odbornic,

Když mluvíme o robotizaci a nejistotě pracovního trhu, není to poprvé, kdy musíme reagovat na proměny technologie a ekonomiky

ale také sdílet své vlastní zkušenosti a nápady v malých skupinách. Výměna názorů byla cenným doplňkem teoretických bloků, protože každý měl možnost přinést svou vlastní zkušenost a aplikovat konkrétní metody do svého prostředí. Workshop se setkal s pozitivními ohlasy a ukázal, jak důležité je neustále inovovat a hledat nové způsoby, jak posílit odborovou solidaritu a vliv na pracovištích.

Výlet do historie

A konečně hned den na to, 10. prosince, si na své přišli všichni, kteří si prostě jen chtěli rozšířit své obzory. Radek Holodňák pozval naše odboráře a odborářky na svou přednášku o více než 150 let trvající historii a tradici odborů v Českých zemích.

Holodňák tak připomněl vznik prvních odborových spolků v druhé polovině 19. století, které se rodily v těžkých podmínkách průmyslové revoluce. „První odbory čelily nejen ekonomickým tlakům, ale i přímé represii ze strany státu,“ uvedl lektor. Zajímavým bodem bylo srovnání tehdejších výzev s dnešní dobou. „Když mluvíme o robotizaci a nejistotě pracovního trhu, není to poprvé, kdy musíme

reagovat na proměny technologie a ekonomiky,“ dodal Holodňák a vyzdvihl inspiraci, kterou lze čerpat z minulosti. Otevřel také otázku role odborů v období první republiky, nacistické okupace a komunistického režimu. Pozornost poté zaměřil na to, jak odbory hledaly své místo v různých politických kontextech: za nacismu byly odbory likvidovány a jejich členové a členky pronásledovány. Naopak v době komunistického režimu fungovaly, ale často ztratily nezávislost. Znalost tohoto kontextu může i dnes pomáhat odborářům a odborářkám v argumentaci proti těm, kteří odbory dodnes označují jako „komunistické pohrobky“.

Akce tak ukázala, že historie není jen minulostí, ale i nástrojem, jak lépe pochopit přítomnost a inspirovat se pro budoucnost. Některé otázky se ostatně v historii odborového hnutí stále opakují, některé už byly vyřešeny ale mnoho jich zbývá k vyřešení i pro současné a budoucí generace.

Semináře a kurzy v roce 2025

Vzdělávací akce, které jsme dosud jen v Praze uspořádali na podzim roku 2024 jsou malou ochutnávkou z toho, co chystáme pro další léta. Nabídka školících aktivit chceme oproti předešlým létům rozšířit a zatraktivnit. Kromě opakování zmiňovaných kurzů a workshopů i v regionech chceme našim členům a členkám nabídnout také kurzy zaměřené na prevenci šikany na pracovišti, na vyjednávání dovednosti, psychohygienu či psychologii.

Naším cílem je zkrátka poskytnout široký výběr, ze kterého si každý z vás bude moci vybrat, co se je pro jeho či její rozvoj odborářské práce i vlastní osobnosti nejlépe hodí.

Děkujeme všem zúčastněným, kteří nám pomáhají nové kurzy testovat a laudit. A s vámi ostatními se těšíme v příštím roce na shledanou!

Ve svém příspěvku jsem zmínila i problematiku dehonestace úřednictva.

Panelová debata na téma sexuálního obtěžování na pracovišti.

Sexuální obtěžování na pracovišti, rostoucí agresivita klientů: Pár poznámek ke klíčovým konferencím

Šárka Homfray

V minulých týdnech jsem měla možnost aktivně se zúčastnit dvou odborných akcí věnovaných tématům, která dlouhodobě sleduji. Témata úzce souvisí s předmětem zájmu našich odborových organizací a zaměstnankyň a zaměstnanců, které zastupujeme. Je nesmírně důležité a veskrze pozitivní, že jsou k těmto diskusím přivzváni i zástupci a zástupkyně sociálních partnerů. Oběma následujícím problematikám se budeme věnovat, a to jak na stránkách našeho časopisu, tak v rámci vzdělávání členské základny, právního poradenství a další odborové práci.

Sexuální obtěžování na pracovišti

Renata Kyzlinková z Výzkumného ústavu práce a sociálních věcí představila 27. listopadu [závěrečnou zprávu svého výzkumu](#), který se pod záštitou Friedrich-Ebert-Stiftung uskutečnil celkem v šesti evropských zemích. Dotazníkového šetření, které bylo prvním krokem výzkumu, se v drtivé většině zúčastnily respondenty z našeho sektoru. Studie tak poskytuje velmi dobrý přehled o výskytu sexuálního obtěžování ve veřejné sféře.

A čísla jsou bohužel nelichotivá. Zhruba pětina lidí zažila sexuální obtěžování na svém současném pracovišti. Třetina obětí sexuálního obtěžování v práci incidenty nijak neřešila. Čtvrtina těch, kteří se snažili incident řešit, prohlásila, že řešení incidentu nepřineslo žádnou změnu. Z výzkumu dále vyplývá, že zaměstnavatelé nejsou na tento problém připraveni, že často nevědí, jak případy řešit. Sexuální obtěžování je navíc v naší společnosti stále bagatelizováno. Přitom samotný výzkum ukazuje, že zejména

mladší generace je vůči tomuto problému čím dál citlivější. I když v odpovědích šlo převážně o méně závažné, nejčastěji verbální formy sexuálního obtěžování, objevují se pochopitelně i ty závažnější, včetně znásilnění.

Povaha tohoto celospolečenského problému a jeho negativní dopady nejen na osoby, které byly sexuálně obtěžovány vystaveny, ale na celé týmy a pracoviště, získala svůj prostor i v odborné panelové

Zhruba pětina lidí zažila sexuální obtěžování na pracovišti.

diskusi, která následovala po představení výzkumu. Kromě výzkumnice z České republiky a Slovenska jsem v debatě měla možnost hovořit i se zástupci a zástupkyněmi příslušných státních orgánů a neziskového sektoru. Shodli jsme se, že je v obecném zájmu předcházet těmto problémům. A že pokud se vyskytnou, je třeba je řešit rychle a přímo na pracovišti, bez nutnosti dodatečné vnější intervence.

K tomu je ale potřeba uvést v praxi celou řadu doporučení. A v neposlední řadě i proměnit celkovou organizační kulturu.

Vzrůstající agresivita klientů veřejné správy

Dalším ostře sledovaným tématem je nepochybně problematika zajištění bezpečí pro zaměstnankyň a zaměstnance veřejné správy. Řeč je zejména o útocích ze strany klientů. Nejedná se jen o fyzické ná-

sílí, byť bohužel i to se u nás vyskytuje. Jde o celkové hrubé vystupování, dehonestaci, kyberšikanu, vyhrožování apod. Právě toto téma dominovalo odborné části letošní konference Úřad na cestě k rovnosti, která se uskutečnila 3. prosince.

Ve všech příspěvcích silně rezonoval pocit, který všichni tak nějak cítíme: projevy agresivity mají vzrůstající tendenci. Nejedná se přitom jen o útoky ze strany psychiatrických či adiktologických pacientů, jak snad mohlo vyznít z některých příspěvků. Takové zjednodušení a patologizace tohoto jevu by byly zavádějící – tento druh agresivity je nutné zkoumat jako celospolečenský problém. Na konferenci uvedl Lukáš Jirsa z Informačního a poradenského střediska (IPS), podobného jevu si již všímají i v dalších evropských státech.

Kromě podobných obav zazněla na konferenci i celá řada doporučení, stejně jako cenné příklady již zrealizovaných opatření. Zabezpečení samotných úředních budov a veřejných prostranství je nabíledni, řešení problému se tím však zdaleka nevyčerpává. Úřady by měly mít zmocnění k zajištění právní pomoci ve větším rozsahu, než jak je tomu doposud, protože negativních právních důsledků spojených s prací na úřadě je poměrně pestrá škála.

A jak jsem zdůraznila ve svém příspěvku, takovou „třešničkou na dortu“ je i konstantní dehonestace úřednictva ze strany části politické reprezentace. Budto jsme vykreslováni přímo jako „škodná“, anebo přinejmenším jako zbytečný náklad a zátěž veřejných rozpočtů, který je potřeba osekát. Taková vyjádření pochopitelně k vyššímu respektu úřednictva nepřispívají. A takto pěstovaná kultura pak má i své bezpečnostní důsledky.

Vánoční setkání v Ostravě: Ukázka odborářské sounáležitosti – a snad i nová tradice

Dne 3. prosince 2024 se uskutečnilo tradiční odborářské vánoční setkání sekce Veřejné správy v Ostravě. Kromě odborářů a odborářek ze Severní a Střední Moravy se letos účastnili i kolegyně a kolegové z Jižní Moravy.

Zdeněk Faic, pracovník IPC Ostrava

Na úvod pronesli sváteční slovo předseda Odborového svazu státních orgánů a organizací Bc. Pavel Bednář a 1. místopředsedkyně Odborového svazu státních orgánů a organizací a zároveň předsedkyně sekce Veřejné správy Alena Gaňová. Po úvodních formalitách se rozproutila živá diskuse, do které se zapojili kolegové a kolegyně z nově vzniklých odborových organizací, ale i zkušení odborářští matadoři a matadorky. Vzájemně si vyměňovali poznatky z odborářské činnosti, a to zejména s ustanoveními kolektivních smluv, kde některé organizace vybojovaly po dohodě se zaměstnavateli velmi zajímavé benefity.

V debatách se přetřásala např. situace některých odborových organizací, které nemají zrovna na růžích ustláno – jejich zaměstnavatelé totiž dosud patrně nepochopili, že spolupráce s odbory je zásadní a produktivní pro obě strany. A to platí obzvláště v této nelehké době, kdy vládní koalice dává jasně najevo, že úředníci a úřednice jsou pro stát přítěží – aniž by si představitelé koalice plně uvědomovali, že tito úředníci a úřednice pouze plní úkoly dané jim zákony schvalované právě týmiž politickými stranami, jichž jsou sami součástí.

Snížit stav úřednictva, aniž by se upravovaly zákony, je nemožné – všichni úředníci a úřednice ve středním věku, kteří už ve správě něco zažili, mohou jen odevzdatně konstatovat, že zákony jsou čím dále složitější a oproti minulosti nepřehlednější. A kdo za to může? Inu, opět jen a pouze politická reprezentace, která tyto zákony v Parlamentu schvalovala.

Dobrym čerstvým příkladem je i stavební zákon, který se od 90. let změnil tolikrát, že je stále složitější. A jak jsme viděli nedávno, ani jeho digitalizace dosud životy lidem nijak neulehčila, ale naopak natolik zkomplikovala. Každý zkušený úředník či úřednice na stavebním úřadu si může leda povzdychnout, jak to kdysi šlo dobře. Právě tomuto úředníkovi ale pak bohužel dneska občan nadává, i když za digitalizaci stavebního řízení nemůže. Skutečnou zodpovědnost za ni nesou totiž

Zástupci odborového svazu rádi přijali pozvání do Ostravy.

Rozloučení s dlouholetou kolegyní Miluškou Buchtovou z Karviné.

politici, kteří si pak chtějí občany udobřit a slibují jim, že sníží počty úřednictva – toho úřednictva, bez něhož by sami nebyli schopni ničeho. Je to zamotaný kruh nespravedlnosti.

Vánoční setkání odborářů a odborářek sekce Veřejné správy patřilo k nejpovedenějším za posledních několik let. Odehrávalo se v příjemné a přátelské náladě. Bylo prospěšované přáními krásných Vánočních svátků. A nechybělo již tradiční losování dárečků mezi sebou.

Dne 5. prosince 2024 se pak v Ostravě uskutečnilo první vánoční setkání „služebníků a služebnic“, tedy úředníků a úřednic pod Zákonem o státní službě. Ještě než akce začala, předseda odborové organizace při Statistickém úřadě v Ostravě Radim Petr domluvil setkání svých odborářů a odborářek s Šárkou Homfray a Annou Řídkou přímo na svém úřadě. Předmětem zájmu byly zejména platy a platové tarify.

Jelikož se ministr financí nechal opakovaně slyšet, že do platového systému je potřeba „říznout“, následovala diskuse plná obav, co by takový krok mohl přinést. Naše svazové kolegyně musela mile potěšit mimořádně hojná účast, a to i z řad neodborářů. Všichni přítomní se navíc aktivně zapojovali a diskuse byla skutečně dynamická.

Setkání služebníků proběhlo v příjemné atmosféře.

Pak už ale začalo první „služebníkové“ setkání. Po úvodním slovu předsedy Bednáře přiblížila Šárka Homfray odborářům co je čeká v příštím roce, jaká „úskalí“ budou muset překonávat. Zvláště úřady práce čeká přetížení agendami, které čeká schvalování zákonodárci. Svazová právnička Anna Řídká vyzvala všechny přítomné, aby mladé na svých pracovištích pozvali do řad sdružení Mladých odborářů OSSOO, jemuž sama toho času dělá vedoucí. Mladí odboráři OSSOO jsou volným sdružením členů a členek svazu zhruba do 35 let věku. Jelikož spolu tvoří poradní orgán výboru svazu, mohou aktivně zasahovat do formování svazové politiky, programu a dlouhodobého směřování.

Trošku jsme se obávali, jak budou odboráři a odborářky z různých úřadů – od úřadů práce, přes statistický úřad, až po finanční úřady – mezi sebou komunikovat. I díky ctěným hostům, kteří pozvání na toto setkání přijali a dokázaly navodit skutečnou vánoční atmosféru, naše obavy zmizely. Tato poklona patří předsedovi svazu Pavlu Bednářovi, 2. místopředsedkyni a specialisťce na zákon o státní službě Šárce Homfray, a právničce OSSOO Anně Řídké.

Největší zásluhu na vyvedeném setkání a jeho skvělé atmosféře ale nesou odborářky a odboráři, kteří překvapili svým výborným přístupem k akci. Mnozí dokonce přinesli vlastní vánoční dobroty. Nepochybuji, že se nám podařilo vytvořit novou tradici, na kterou se – i podle slov přítomných – všichni těšíme příští rok.

Závěrem bych chtěl jako regionální pracovník OSSOO poděkovat všem účastníkům obou akcí, stejně jako hostům a hostkám za milá setkání v čase předvánočním. Všem odborářům a odborářkám přeji krásné a klidné Vánoce, zdraví, štěstí a spokojenost jim a jejich blízkým. A všem lepší rok 2025, plný odhodlání a úspěchů.

Platforma mladých našeho svazu úspěšně restartovala své aktivity.

Platforma mladých v odborech nezahálela – a těší se na viděnou v novém roce

Poslední letošní neformální setkání Mladých odborářů OSSOO se uskutečnilo ve čtvrtek 21. listopadu v přátelské atmosféře sociálního bistra Střecha. Setkání jsme pojali především jako příležitost pro vzájemné sdílení dojmů: Jakých pro nás bylo posledních několik měsíců? A jak jsme se posunuli osobně i profesně?

Oslavili jsme individuální úspěchy našich kamarádů a kamarádek, kteří se vydávají na nové profesní cesty, stejně jako i společné úspěchy z podzimních kol kolektivního vyjednávání. Shrnuli jsme výsledky jednání na úrovni Rady mladých ČMKOS. A v neposlední řadě jsme přivítali nově zapojené členy a členky v naší platformě mladých. V atmosféře setkání byla patrná velká radost z toho, že se naše řady postupně rozrůstají.

Příští pracovní schůzka Mladých odborářů OSSOO je v plánu na 23. ledna příštího roku, sejdeme se hned dopoledne v prostorách Impact Hubu Praha na Smíchově. Už nyní můžeme prozradit, že se v rámci tohoto setkání mohou členové a členky naší platformy mladých těšit na setkání a výměnu zkušeností z odborové práce s odborovým organizátorem v sociálních službách, školitelem a aktivistou Jakubem Ortem. Projektové oddělení ČMKOS také představí připravované novinky ve vzdělávání členské základny.

A možná přijde i sociolog...

Tak přijďte vy, už teď se na vás těšíme!

Anna Řídká

Úterní odborářské konzultace s pracovníkem IPC v Olomouci

Počínaje lednem roku 2025 a konče červnem téhož roku bude Zdeněk Faic z IPC Ostrava opět nabízet konzultace pro členy a členky odborových organizací státních orgánů a organizací Olomouckého kraje. Vzhledem k tomu, že pondělí a středy jsou úředními dny v drtivé většině pracovišť, tak jsou konzultační dny v Olomouci směřovány na úterky.

Uskuteční se vždy v Olomouci na adrese Odborového svazu KOVO, na ulici Denisova 2, 772 00 Olomouc, v místnosti nacházející se v 3. patře (podkroví, zvoňte na zvonek ubytovna), vždy mezi 10. a 12. hodinou, a to v níže uvedených termínech:

7. 1. 2025	Na těchto konzultacích můžete předávat k vyřízení žádosti k podpůrnému fondu, placení členských příspěvků a další aktuální požadavky z vašich základních odborových organizací.
21. 1. 2025	Odborový svaz státních orgánů a organizací tímto krokem chce i nadále zachovat kontakt odborářů a odborářek z Olomouckého kraje s pracovištěm Informačního a poradenského centra Ostrava formou tohoto konzultačního místa, které nám poskytl odborový svaz KOVO v Olomouci.
4. 2. 2025	
18. 2. 2025	
4. 3. 2025	
18. 3. 2025	
1. 4. 2025	
15. 4. 2025	
29. 4. 2025	
13. 5. 2025	
27. 5. 2025	
10. 6. 2025	
24. 6. 2025	

S čím za odborníkem?

Vážení čtenáři, vážené čtenářky, v rámci našeho pravidelného psychohygienického okénka se tentokrát ptáme především na to, s čím za odborníkem a jak v každém konkrétním případě postupovat.

Věříme, že pro vás či vaše kolegy, kolegyně a blízké mohou být informace zde zdrojem utřídění některých základních pojmů v této oblasti. A inspirací v případě, že o návštěvě podobných služeb sami uvažujete.

Poslední díl minisérie následující po článku o tom, na koho se obracet s obtížemi stran duševního zdraví a pojednání osvětlujícím, jak toto setkání probíhá, se zabývá tématem asi nejpalčivějším: S jakými potížemi je už vhodné svěřit svou duši do rukou odborníka či odbornice? Jaká témata je možné přinést do terapie či psychologické či psychiatrické ordinace?

Odpověď lze shrnout do jednoho slova – JAKÁKOLI. Ale neuškodí si roztřídit problematiku duševních potíží poněkud konkrétněji. Pojďme na to.

„Neumím to pojmenovat, je mi mizerné“

S tímto zadáním přichází do ordinací praktických lékařů či lékařek a následně do psychologických či psychiatrických terapeutoven většina klientů i klientek. Jsme dnes zvyklí zaměřovat svou pozornost převážně na vnější svět a úspěchy, případně neúspěchy v něm hmatatelné. Proto si mnozí nevšimnou včas svého – pomalu a zpočátku nenápadně – chýtrajícího duševního zdraví.

Nejprve drobné a později čím dál hlasitější signály v první chvíli raději přeselechnou či otupí. Nelze je však ignorovat věčně. Dříve či později se může dostavit některé z již „hlasitějších“ znamení – syndrom vyhoření, panická ataka, nečekaně silné pocity úzkosti nebo smutku a zbytečnosti, často kombinace všech či některých z výše uvedených symptomů. Potom je cesta za psychoterapeutem tím nejvhodnějším řešením. A prvním krokem k uvědomění klienta, že je třeba pracovat i se svými emocemi a prožíváním právě tak, jako je dobré starat se o své fyzické zdraví.

Těžké životní události

Další kategorií, kterou je velmi dobré „vzít s sebou“ na sezení s odborníkem či odbornicí, jsou životní události, které mohou člověka zaskočit, zranit či mu celkově narušit jeho plánovanou životní trajektorii. Ať už se jedná o ty všeobecně považo-

vané za velmi závažné, jako je například vážné onemocnění, úraz či smrt někoho blízkého, anebo jde zrovna o ty skrytější, ovšem často neméně bolestivé, jako jsou zrada dobrých přátel, krach letitých kariér či manželství a vztahů, určitě není na škodu mít v terapii prostor se usebrat, nadechnout a na situaci se spolu s odborníkem podívat z jiných perspektiv.

Terapie pomáhá výrazně zkrátit čas, kdy se takzvané sbíráme na nohy po velkém pádu.

Duševní hygiena a prevence

Vhodným trendem se stává také preventivní péče o duševní zdraví, tedy občasná návštěva odborníka či odbornice i ve chvíli, kdy nás zrovna nic výrazně netíží. Mnohé páry například chodí preventivně do párové poradny. A ve většině případů si nemohou tento typ péče o svůj vztah vynachválit.

I tento zodpovědný a otevřený přístup se určitě vyplatí zvážit.

Přechodová životní období

Někdy se nemusí jednat pouze o bolestivé a negativní události. I náhlá změna role může člověka rozhodit a přivodit pocity nestability a nejistoty. Právě v takových chvílích může být užitečné vyhledat odbornou pomoc. Zorientovat se v nové roli, jakou může být například prarodi-

čovství, rodičovství, studium nové školy, změnit po dlouhé etapě bydliště či zaměstnání a řada dalších událostí, které život přináší – to všechno vyžaduje mnoho emočních i praktických dovedností, které nás právě psychoterapie může naučit.

Duševní onemocnění a psychosomatika

To hlavní, s čím přichází klienti a klientky do psychologických či psychiatrických ordinací, jsou duševní onemocnění. Snaží se tu najít řešení poruchy základních psychických funkcí, jako je vědomí, vnímání či myšlení – odborníci a odbornice jim

Michaela Šídlková

pomáhají určit onemocnění dle symptomů. Veškeré duševní poruchy a nemoci lze dohledat mimo jiné v Mezinárodní klasifikaci nemocí, která má v současnosti již desátou revizi (MKN-10), a také v Diagnostickém a statistickém manuálu duševních poruch (DSM-5). Jedná se o základní publikace pro odborníky k určování diagnóz dle symptomatiky.

Stejně tak se nejspíše v případě podezření na duševní poruchu setkáte s testy, které pomáhají z vašich upřímných odpovědí zpřesnit rozsah i oblast onemocnění. Na jejich základě je možné v případě psychiatrické ordinace zahájit i psychofarmakologickou léčbu.

Může se stát, že se doba nástupu účinku psychofarmaka protáhne, nebo je jeho užívání spojeno s některým nežádoucími vedlejšími účinky. Je proto třeba svou situaci pravdivě komunikovat s lékařem či lékařkou – psychiatrem, který může na základě klientových reportů léčbu upravovat a měnit tak, aby jste dosáhli co nejlepších výsledků s co nejnižší mírou vedlejších účinků.

Můžu přijít opravdu s čímkoli?

Životní cesta každého z nás je unikátní. Co je pro jednoho drobné klopýtnutí, může druhého naprosto vychýlit z rovnováhy. Znovunalezená stabilita, kterou může psychoterapie či jiný druh péče o duševní zdraví v takové chvíli poskytnout, je základním kamenem pro zotavení z jakékoli těžkosti, na kterou při své cestě životě narazíme. A měli bychom vědět, že na takové situace skutečně narazíme dříve či později všichni, je to přirozený vývoj a nemělo by to být nikdy tabu.

Je zásadní, že v psychoterapii tabu neexistují. A proto právě bezpečně zavřené dveře ordinace bývají mnohdy prvním místem, kde si dovolíme vyslovit nahlas některé své nejhlubší emoce a myšlenky. Cesta za objevením sebe sama je dobrodružstvím, na které se každý musí rozhodnout vydat sám, ale k němuž lze přizvat odborníka či odbornici na duševní zdraví jako svého průvodce a světlohoše, ocitneme-li se v temnějších zákoutích naší duševní krajiny.

Nikdy to nebude cesta snadná, ale na jejím konci vyjdeme jako silnější, zdravější a šťastnější. Proto bychom se neměli bát na ni měli vyrazit.

Generální stávka 1918

Dějiny odborů, část VI.

Radek Holodňák

Takzvaná Velká válka zasáhla miliony a miliony evropských rodin, které přišly o své syny, bratry a otce. Celá jedna generace jako by snad zmizela z povrchu zemského a obrátila se na bojištích světové války v prach. Hospodářská destrukce dosahovala katastrofických rozměrů. Orientace válčících mocností na válečný průmysl rozvrátila fungující výrobní a obchodní vztahy. Hrůzy moderní války ukončily takzvanou „Belle Époque“, tedy „krásné období“ dlouhého evropského míru a překotného sociálního, vědeckého, hospodářského, politického, ekonomického i národního vývoje.

Válka ovšem narušila i přirozený vývoj odborového hnutí, které se během ní stalo předmětem perzekuce a nemohlo volně vykonávat svá práva. Mnozí odboráři – tedy mnozí z těch, kteří nebyli mezi léty 1914 a 1918 odvedeni na frontu – se ale neváhali zapojit i do protirakouského odboje. Zejména národně socialistická Česká obec dělnická významně přispěla k oslabení rakouské státní autority a už v roce 1917 organizovala demonstrace za rychlé ukončení války.

A než se přesuneme do odborových dějin samostatného Československa, rozloučíme se pro letošek s naším historickým seriálem připomínkou pozapomenuté generální stávky v roce 1918. Události související přímo se vznikem samostatné

Masová manifestace v Kladně 14. října 1918. Pozornost poutá transparent „My chceme světový mír“.

republiky bychom jako odboráři a odboráři rozhodně neměli zapomenout.

Příčiny nepokojů

Situace v Rakousku-Uhersku byla v posledních týdnech války katastrofická. Zdecimovaná monarchie vydechovala z posledních sil. Zásobování zbožím zcela zkolabovalo, v obchodech chyběly potraviny, lidé neměli čím topit. Všeobecné rozčarování z hospodářského zhroutení státu ještě rozdmýchávalo neustálé zvyšování dodávek pro rakousko-uherskou armádu.

Celospolečenská situace se tak na podzim začala vyostřovat do té míry, že se lidé v Českých zemích začali uchylovat ke stávkám a demonstracím. Množily se také případy vojenských dezercí. Vůle vytrvat jakýmkoliv způsobem ve válce zcela

ochabla i mezi těmi, kteří dosud k situaci mlčeli a demoralizované obyvatelstvo toužilo po míru. Generální stávka byla na spadnutí.

K jejím vyhlášení se nakonec odhodlala Socialistická rada, která byla organizací sdružující sociální demokraty a národní socialisty. Dne 12. října vydala prohlášení o vyhlášení stávky stanovené na termín o dva dny později.

Stávkové hnutí

Programem stávky byl především požadavek samostatného sociálně solidárního československého státu. Mezi iniciátory panovalo přesvědčení, že je třeba, aby distribuci klíčových surovin okamžitě převzaly do vlastních rukou české národní orgány a zamezilo se tak dalšímu drancování země na úkor vojenských rekvizic. Tento požadavek rezonoval později, po oficiálním vyhlášení republiky. Projevil se v den vzniku republiky převzetím Válečného obilního ústavu revolučním Národním výborem.

Stávka nicméně neměla hladký průběh a účast v ní vyžadovala skutečnou odvahu. Protože se záměr vyhlásit stávku rychle rozšířil i mimo dělnické kruhy, pražský vojenský velitel maršál Eduard Znaněvický rozmístil v Praze silnou vojenskou posádku. Jejím cílem bylo zabránit demonstracím a veřejným shromážděním. Stávka tak v Praze nenabrala rozměr veřejné manifestace, ale přesto tvrdě zasáhla tovární výrobu tolik klíčovou pro válečnou mašinerii. Jen v Praze 14. října zastavilo výrobu na 35 tisíc dělníků.

Budova radnice v Písku, v roce 1918 okresní hejtmánství, byla možná první, ze které byly v říjnu strženy symboly rakouské monarchie a odkud byla předčasně vyhlášena československá samostatnost.

Stávka se pak organicky šířila dál do celých Čech. Masové manifestace se na rozdíl od Prahy odehrály třeba na Kladně či v Písku. Na Moravě stávka nakonec tolik úrodné půdy nenašla, zapojení dělníků ve Slezsku pak bylo spíše symbolické. Přesto se jednalo o masovou akci, kterou organizátoři shledali jako jednoznačně úspěšnou.

Československo jistě. Ale socialistické?

Národní výbor, který byl v podstatě dosud ilegální politickou reprezentací českých sil prosazujících nezávislost na Rakousku-Uhersku, se od stávky distancoval. Jeho představitelé se obávali, že v Praze vypukne tvář v tvář ozbrojeným gardám krveprolití. Výbor chtěl také zamezit tomu, aby Socialistická rada v návalu stávkové euforie vyhlásila Československo předčasně. Toho se obávala i rakouská moc, kterou rozsáhlé dělnické hnutí vyděsilo.

O dva dny později do Prahy vyslala majora Rudolfa Kalhouse, který se sešel s představiteli Národního výboru, aby se společně dohodli na tom, že se výbor pokusí v Praze udržet pořádek a bude krotit radikální revoluční emoce. Obě strany se totiž obávaly toho, že by stávkové hnutí mohlo přerůst v bolševický převrat vedený radikálním křídlem sociální demokracie, které vedl Bohumír Šmeral, pozdější zakladatel KSČ.

Socialistická rada a Národní výbor československý se nakonec 16. října dohodli na společném postupu. Téhož dne pak Národní výbor ohlásil složení prozatímní československé vlády v čele s T. G. Masarykem, která se chystala na převzetí moci. Tato vláda jistě čerpala svou legitimitu i z vědomí, že za ní stojí české dělnictvo, a že je ochotno státní převrat masově podpořit.

Vyhlášení republiky v Písku

Pozoruhodná událost se odehrála 14. října v Písku, kde se uskutečnila rozsáhlá manifestace. Živelně rozšířená zpráva o stávce způsobila neorganizované vzednutí děl-

Uherští vojáci během generální stávky obsadili i Národní muzeum.

nictva. Tamní předáci mylně interpretovali útržkovité zprávy z Prahy jako signál k okamžitému vyhlášení republiky.

Zpráva o organizaci stávky se do Písku dostala 13. října a byla přednesena redaktorem Františkem Hanzlíčkem, kterého stávkový výbor poslal do Písku. K Hanzlíčkovi se ovšem nedostaly informace, že se mezitím Socialistická rada dohodla s Národním výborem o tom, že k vyhlášení republiky během generální stávky nedojde, že má mít pouze charakter zastavení výroby a veřejných manifestací tam, kde to bude možné.

Dne 14. října tak v Písku bezmála vzplála revoluce. Na Velkém náměstí bylo ohlášeno, že v Praze byla povolána republika, a že se dokonce má jednat o republiku socialistickou. Místní se pokoušeli zprávy z Prahy ověřit, ale neexistovalo žádné přímé komunikační spojení, které by Písečanům mohlo sdělit, že poněkud předběhli běh událostí.

A tak se v Písku rozhořel převrat. Lidé strhávali rakouské symboly, začali vyvěšovat červenobílé národní vlajky, vojáci dezertovali, aby se postavili na stranu povstalců. Davy obsadily budovu okresního hejtmanství a vyhodili portrét císaře. Zprávy se začaly šířit do okolí ve chvíli, kdy se do Písku konečně dostala informa-

ce o tom, že žádná republika zatím vyhlášena není. Národní výbor československý se poté od písecké akce distancoval. O den později, 15. října, přijela do Písku jednotka uherských vojáků, která v Písku obnovila pořádek. Zatkla několik lidí a uvěznila je v budově okresního soudu. Starosta Špirhanzl byl odsouzen k pokutě 100 korun. Další vyšetřování ale bylo brzy zastaveno, protože 28. října konečně k vyhlášení republiky došlo oficiálně.

Od stávky ke stávce?

K podobným „excesům“ došlo třeba i v Chocni, Jindřichově Hradci či Ostravě. Všude tam sociálně-demokratičtí buřiči vyhlásili Československou socialistickou republiku, aniž by věděli, že v Praze se mezitím s vyhlášením samostatnosti rozhodlo posečkat. I tyto střípky tvoří dílky zajímavé mozaiky méně známých faktů o situaci těsně před vznikem republiky.

Zpětně viděno tak generální stávka roku 1918 byla významným katalyzátorem revolučních událostí. Jasně prokázala odhodlanost lidu postavit se za vyhlášení samostatnosti a tato vůle napomohla rychlému zisku legitimacy nové politické reprezentace.

Očekávání části dělnictva se nicméně brzy začala mýjet s reálnou konstitucí systému v novém státě. Radikálnější složky sociální demokracie začaly vznášet požadavky na zvyšování platů, vznik dělnických rad a na podílení se při spolurozhodování v závodech. Tyto odlišné představy o podobě nového Československa povedou v roce 1920 k další generální stávce.

Ale to už je příběh, který si schováme pro pokračování našeho seriálu v roce 2025.

Text vychází z publikace Pokorný, J., *Pracovat a nebát se!* Kapitoly z dějin odborů v českých zemích. ČMKOS, Praha, 2015. ISBN 978-80-86846-60-6.

(Části tohoto článku vyšly v listopadu 2024 jako samostatný text v časopise Sondy.)

Zdroj obrázků: Wikimedia Commons

Rakouští vojáci střeží stávkující 14. října 1918 v Praze.

Australské odbory si vydobily novou legislativní zbraň k odhalování daňových úniků

Členské odborové organizace tzv. Internacionály veřejných služeb (PSI) v Austrálii úspěšně prosadily nové zákony, podle nichž musí velké nadnárodní společnosti zveřejňovat své globální zisky a daňové platby. Tato legislativa, známá jako veřejné vykazování podle jednotlivých zemí (CBCR), nařizuje transparentnost, pomáhá odhalovat daňové úniky a usnadňuje vyjednávání zaměstnanců o vyšších mzdách.

Karen Battová z místního odborového svazu komunitního a veřejného sektoru zdůraznila zásadní dopad vyhýbání se placení daní – totiž že takové počínání maří financování základních služeb. A dopadá tak na celou veřejnost. Generální tajemník PSI Daniel Bertossa pak vyzdvihl roli odborů v tomto vítězství, které posiluje globální odborovou solidaritu.

Navzdory odporu korporací a tlaku OECD se odborům podařilo zajistit nejpřísnější zákony o transparentnosti korporátních daní na světě, čímž vytvořily precedens pro další země, které je mohou následovat.

► [zdroj](#)

Pokrok v boji proti obtěžování ve veřejných službách na evropské úrovni

Dne 18. listopadu 2024 se v Bruselu na společném jednání k boji proti obtěžování pracujících ve veřejných službách sešli sociální partneři z EPSU (Evropská odborová federace odborových svazů veřejných služeb) spolu se zástupci zaměstnavatelů za evropský svaz zaměstnavatelů HOSPEEM. Významným výsledkem jednání bylo schválení aktualizovaných Multisektorových směrnic pro řešení násilí a obtěžování třetími stranami na pracovišti.

Jak závažný je problém obtěžování násilnými klienty ve veřejných službách, dokládají nejnovější data: lidé zaměstnaní ve zdravotnictví, hasiči, policisté, ale i vězeňská a bezpečnostní služba hlásí dvou až třikrát vyšší míru šikany, obtěžování a násilí, než je zaměstnanecký průměr EU. Pracující v takovém prostředí pak logicky častěji trpí syndromem vyhoření, úzkostí nebo depresí.

Zdravotnický sektor jako první schválil revidované směrnice, které obsahují genderově citlivý přístup, jasnější jazyk, a posílení mechanismů vymahatelnosti – včetně školicích preventivních programů a mechanismů pro vyřizování stížností. Nové revidované směrnice jsou rovněž v souladu s mezinárodními normami, včetně Úmluvy Mezinárodní organizace práce 190 o násilí a obtěžování. Směrnice se dočkají formálního podpisu na jaře 2025. Zástupci a zástupkyně předsedající setkání zdůraznili význam sociálního dialogu při dosahování pokroků na cestě k veřejným službám, které jsou bezpečné nejen pro klienty, ale také pro své zaměstnance a zaměstnankyně.

► [zdroj](#)

Sedavé zaměstnání ohrožuje spokojenost, produktivitu i psychické zdraví. Japonský experiment přináší cennou inspiraci

Japonský výrobce sportovní obuvi ASICS zadal ke zpracování mezinárodní studii dopadů sedavého zaměstnání na zaměstnaneckou spokojenost a „well-being“. A výsledky studie přinášejí poměrně překvapivá zjištění.

Globální experiment, do kterého se zapojili zaměstnanci a zaměstnankyně se sedavým zaměstnáním z 16 zemí, organizovaný společností ASICS a vedený Dr. Brendonem Stubbsem, zkoumal dopad denních pětiminutových přestávek, tzv. „Desk Breaks“, na duševní pohodu, stres a výkon. První týden se zkoumání podrobili účastníci a účastnice experimentu tzv. „za běžného provozu“. Strávili při něm nepřetržitě několik hodin usazení za stolem. Ve druhém týdnu byli účastníci vyzváni dát si 15 minut pohybové přestávky po třech až čtyřech hodinách práce. Výsledky ukázaly 22,5% zlepšení celkového stavu mysli, 13,3% nárůst sebedůvěry a 14,7% pokles stresu. Produktivita vzrostla s aktivní přestávkou na pohyb o 33,2 %, míra soustředění pak vyrostla o 28,6 %. Po cvičení se zvýšila aktivita v mozkových oblastech, což vedlo u pracujících k zlepšení soustředění a snížení stresu.

Kromě studie společnost ASICS na svých stránkách publikovala jakýsi „návod“ ke konkrétnímu využití těchto zjištění na pracovišti. V angličtině publikované modelové ujednání vnitřního předpisu o poskytování aktivních přestávek tzv. mimo pracovní stůl lze najít [zde](#). Dokument se může stát užitečnou inspirací pro odbory při kolektivním vyjednávání.

► [zdroj](#)

NOS - Noviny Odborového svazu státních orgánů a organizací
Vychází v PDF 12x za rok. V Praze vydává Odborový svaz státních orgánů a organizací, Senovážné nám. 23, 110 00 Praha, e-mail: statorg@ossoo.cz; www.ossoo.cz; IČO 469351; tel.: +420 224 222 241

REKREAČNÍ ZAŘÍZENÍ SMRK LÁZNĚ LIBVERDA

Rekreační zařízení SMRK se nachází v Jizerských horách v krásném lázeňském městečku Lázně Libverda a rekreačním je otevřeno po celý rok. Lázně Libverda leží v libereckém regionu v jedné z nejmalebnějších kotlin, která uzavírá severní svah Jizerských hor a horský masiv Smrk. Městečko je vzdálené 30 km od Liberce a 6 km od Nového Města pod Smrkem. V krásném okolí je mnoho zajímavých cílů pro vycházky a výlety. Blízké Hejnice s barokním chrámem jsou známým poutním místem Jizerských hor, odkud není daleko k vodopádu Sloupského i Černého potoka. Pohodlně dosažitelné je i starobylé město a zámek Frýdlant, centrum kultury město Liberec s botanicou a zoologickou zahradou, hora s vyhlídkovou restaurací.

Provoz v rekreačním zařízení OS státních orgánů a organizací a ZO Ministerstva financí ČR „SMRK“ vám nabízí příjemnou dovolenou. Rekreační zařízení lze využívat k rekreačním a sportovním pobytům nebo jako ubytování při lázeňské příspěvkové léčbě v Lázních Libverda a.s.

CENÍK PRO ROK 2025

- po dohodě ZO MF ČR a OS S00 jsou ceny za ubytování stanoveny za pokoj /noc
- platba poukazu se provádí OS převodním příkazem nebo složenkou na základě faktury vystavené OS.
- po zaplacení obdrží žadatel poukaz včetně informací k pobytu
- zájemci z řad nečlenů mají ubytování v plné výši dle níže uvedené tabulky

Informace pro členy OS:

10% sleva na ubytování (pokoj) z uvedených cen bude poskytnuta objednateli, který je členem OS S00

POKOJ		CENA ZA POKOJ/NOC V KČ		
Číslo	Počet lůžek s přistýlkou	Sezóna	Mimo sezónu	*Příplatek za krátkodobý pobyt
3, 4 a 5	2+1	750,-	550,-	1 noc/150 Kč, 2 noci/160 Kč
6	3+1	850,-	650,-	1 noc/150 Kč, 2 noci/160 Kč
12	4+0	980,-	720,-	1 noc/150 Kč, 2 noci/160 Kč
**10 - pokoj ZO MF ČR	1+0	380,-	340,-	1 noc/150 Kč, 2 noci/160 Kč

*Za krátkodobý pobyt je považován pobyt v délce 1-2 noci. U ubytování na 1 noc se účtuje příplatek 150 Kč na pokoj, na 2 noci pak 160 Kč na pokoj.

**pokoj možno objednat po domluvě (pí Řehořová)

Dle obecně závazné vyhlášky č. 3/2021 Obce Lázně Libverda činí místní poplatek z pobytu v současné době 30,-Kč za každou dospělou osobu (od 18 let)/noc. Tento poplatek Vám bude připočten k ceně za ubytování.

Období hlavní sezóny: 1. 5. – 30. 9. 2025

UBYTOVÁNÍ

V budově rekreačního zařízení je 11 pokojů s 35 lůžky ve 3 nadzemních podlažích. Pro odborový svaz je vyčleněno 5 pokojů. Ubytování je možné v 2- 4 lůžkových pokojích s vlastním sociálním zařízením. K dispozici je připojení k WIFI. Součástí objektu je zahrada se zahradním nábytkem, krbem a domkem pro úschovu kol, lyží.

Na zahradě rekreačního zařízení je umístěno pískoviště pro děti, sportovní hřiště, stůl na stolní tenis a prostor pro uložení kol a lyží. Je zde možnost grilování v zahradním krbu (dřevo je připravené u ohniště).

Zákaz pobytu s domácími zvířaty.

STRAVOVÁNÍ

Vlastní: RZ SMRK je vybaveno společnou kuchyní s plynovým a elektrickým sporákem, sklokeramickou deskou, mikrovlnou troubou, rychlovarnými konvicemi a veškerým nádobím na vaření. Každý pokoj má v kuchyni přiděleny dvě uzamkatelné skříňky s dalším nezbytným nádobím (talíře, hrnky, skleničky, příbory) a s úložným prostorem na potraviny. Součástí vybavení kuchyně jsou i lednice s mrazákem, nichž má každý pokoj vyhrazené dvě police.

V Lázních: SPA Resort Libverda v restauraci v Clam- Gallasově Paláci - doporučujeme předem objednat telefonicky na čísle 482 368 100, nebo e-mail rezervace@lazne-libverda.cz

V místních restauracích:

U Zeleného stromu, www.uzelenehostromu.info
nebo v restauraci Obří sud, www.resturaceobrisud.cz

AKTIVITY

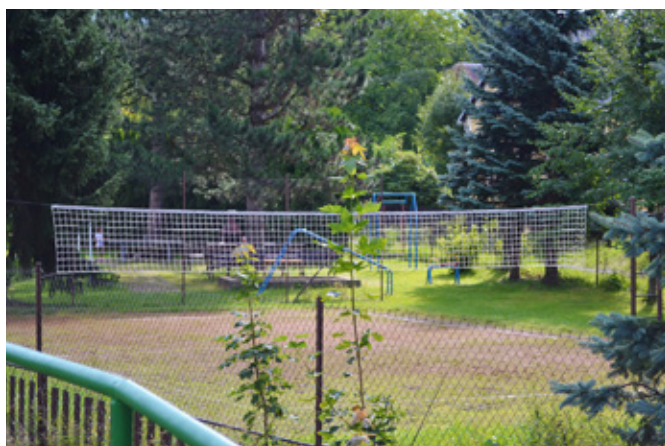
RZ Smrk je výchozím bodem pro spoustu turisticky atraktivních míst, např. Přírodní park Peklo, Kočičí kameny, Tišina, Paličnick, nejvyšší hora Smrk s rozhlednou, vrch Jizera, skalní útvar Frýdlantské cimbuří.

Singltrek: podsmrkem.singltrek.cz

Možnost půjčení kol: www.bikecentrumlibverda.cz

V zimním období jsou velmi dobře udržované značené lyžařské stopy na Jizerské magistrále. Turisty vyhledávané je lyžování na sjezdovkách v Bedřichově, v na Ještědu u Liberce nebo v Polsku Świeradów zdroj cca 15 km od RZ SMRK

V letním období lze využít koupaliště v Hejnicích, v Novém městě pod Smrkem, v Liberci Aquapark BABYLON nebo přírodní koupaliště Kristýna u hranic s Německem nebo Berzdorf See cca 40km od RZ .

DALŠÍ ZAJÍMAVÁ MÍSTA

- Obec Lázně Libverda
www.laznelibverda.cz/
- Informační centrum Lázně Libverda
www.laznelibverda.cz/
- Běžecské stopy
www.laznelibverda.cz/
- www.laznelibverda.cz/cs/aktuality-clanky/posilujeme-auto-busy-na-smedavu.html
- Nové město pod Smrkem
www.nmps.cz/turisticke-cile
- Bazén a sauna v novém městě pod Smrkem
<https://ubytovani-relax.com/bazen/>
- Koupaliště v Hejnicích
www.mestohejnice.cz/cs/volny-cas/sport/koupaliste.html
- Město Frýdlant – zámek
www.mesto-frydlant.cz/
- Obec Hejnice – klášter, bazilika
www.mestohejnice.cz/
- Świeradów zdroj v Polsku – sjezdovky, lázně
<https://swieradowzdroj.pl/turystyka>

Informace ohledně ubytování podává a objednávky přijímá:
pí. Vladimíra Řehořová, tel: 735 760 537,
email: rehorova.vladimira@ossoo.cz

REKREAČNÍ ZAŘÍZENÍ SMRK – LÁZNĚ LIBVERDA

ZÁVAZNÁ OBJEDNÁVKA - ROK 2025

Odborový svaz státních orgánů a organizací
Senovážné náměstí 23,
110 00 Praha 1
IČ 00469351

VRAŤTE OBRATEM
pí. Řehořová
tel.735 760 537
e-mail: rehorova.vladimira@ossoo.cz

Ceník a další informace ohledně ubytování jsou zveřejněny v NOS č. 12 /2024
www.ossoo.cz/prehled-benefitu/

OBJEDNAVATEL

Jméno a příjmení _____
Bydliště _____ PSČ _____
Zaměstnavatel _____
(pracoviště) _____
Tel. číslo: _____ E-mail: _____

UBYTOVÁNÍ V RZ „SMRK“

Délka pobytu: v termínu od – do _____ počet nocí _____

Počet účastníků: _____ pokoj číslo: _____

- Jméno příjmení: _____ datum narození: _____
Adresa trvalého pobytu: _____ číslo dokladu (OP/PAS): _____
- Jméno příjmení: _____ datum narození: _____
Adresa trvalého pobytu: _____ číslo dokladu (OP/PAS): _____
- Jméno příjmení: _____ datum narození: _____
Adresa trvalého pobytu: _____ číslo dokladu (OP/PAS): _____
- Jméno příjmení: _____ datum narození: _____
Adresa trvalého pobytu: _____ číslo dokladu (OP/PAS): _____

ZPŮSOB PLATBY

Žádám o vystavení faktury na zaměstnavatele: (uveďte název a adresu, vč. PSČ)

Žádám o zaslání složenky ANO – NE (zakroužkujte)
Platbu provedu převodem ze svého účtu ANO – NE (zakroužkujte)
Platbu provedu na pokladně ANO – NE (zakroužkujte)

Všechny mnou uvedené údaje jsou pravdivé. Souhlasím, aby Odborový svaz státních orgánů a organizací pořádající rekreaci zpracovával mnou poskytovaná data obsažená v závazné objednávce a to po dobu nezbytnou k zajištění práv a povinností související s poskytnutím rekreace. Prohlašuji, že jsem informován(a) ve smyslu zákona č.110/2019 Sb. a obecného nařízení Evropského parlamentu a rady EU 2016/679 ze dne 27. dubna 2016 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a volného pohybu těchto údajů. Po uplynutí stanovené archivační lhůty budou data skartována.

Datum a podpis objednavatele

Členství v ZO a správnost údajů potvrzuje razítko a podpis VZO